

til at skønne i det konkrete Trangtilfælde herved indskrænkes stærkt eller næsten ophæves. Det er formentlig ikke tilfældigt, at de i Besvarelserne forekommende Anker mod den bestaaende Lovgivning, som der nedenfor skal omtales nærmere, fortrinsvis er rettede mod de Understøttelsesformer, der ydes efter faste Takster (Aldersrente, Enkebørnsunderstøttelse), selv om det paa den anden Side maa fremhæves, at den Maade, hvorpaa de paagældende Love har afgjort Spørgsmaalene om Trang og om Størrelsen af det offentlige Ydelser, indbyder stærkt til Kritik, og at Ankernes Antal utvivlsomt vilde være bleven væsentlig mindre, ifald Trangsgrenser og Takster have været mere rationelt fastsat, end Tilfældet er. I Forbindelse med det anførte skal Opmærksomheden her særlig henledes paa den af Maribo Amt fremsatte Udtalelse, hvori Amtet samtidig med at henlede Opmærksomheden paa de i Spørgeskemaerne hyppigt fremsatte Ønsker om Ret til at supplere Understøttelser i Henhold til Aldersrenteloven og Enkebørnsloven med Hjælp af den kommunale Hjelpekasse, udtaler følgende:

»At indrømme en saadan Beføjelse synes stridende med de nævnte Loves Princip, men Kravet herom viser, hvor vanskeligt det er at arbejde paa tilfredsstillende Maade med faste Takster«.

I Henhold til det saaledes anførte tilraader Maribo Amt at lægge Afgørelsen af Spørgsmaalene om Trangens Tilstedeværelse og Hjælpens Størrelse i vedkommende kommunale Raads eller Bestyrelses Haand, og samtidig at lade al Refusion af Statskassen bortfalde. I denne Udtalelse er der — som det ses — peget paa den naturlige Sammenhæng mellem Spørgsmaalet om, hvem der træffer Afgørelsen om Hjælpens Ydelse og Størrelse, og Spørgsmaalet om, hvem der skal afholde Udgifterne, Kommune eller Stat. Uanset hvorledes man ser paa Spørgsmaalet om, hvilke Opgaver der efter deres Natur er Stats- og hvilke der er kommunale Opgaver, — og Bevægelsen gaar formentlig, og med Rette i Retning af i højere og højere Grad at betragte de sociale Opgaver som Statsopgaver, en Betragtning, for hvilken Indførelse af faste Takster er et Udtryk — kan det ikke overlades til Kommunerne frit at raade over Statens Midler, uden at man lader Kommunerne selv bære en meget væsentlig Andel af disse. Paa den anden Side er det vel tvivlsomt, om Kommunerne i nævneværdigt Antal vilde slutte sig til den af Maribo Amt fremsatte Udtalelse og være villige til at købe det Gode, som det ubegrænsede frie Skøn er, set fra Kommunernes Side, med det Offer, at hele Udgiften skulde falde Kommunerne til Byrde. Mange Sognekommune-Besvarelser gaar i ganske modsat Retning, naar de kræver en større Andel af Udgifterne ved snart den ene, snart den anden sociale Lov dækket af Staten.

I hvert Fald vilde det ikke kunne lade sig gøre at paalægge Kommunerne væsentligt større Byrder end de nuværende, uden at der samtidig anvistes Kommunerne nye Indtægtskilder, et Spørgsmaal, som det dog ikke her er Stedet til at behandle nærmere. Og selv om saadanne Indtægtskilder anvistes Kommunerne, er det utvivlsomt, at Udgifterne vilde falde med meget forskellig Vægt paa de forskellige Kommuner, og at visse Kommuner med relativt store sociale Udgifter og relativt smaa Skatteindtægter vilde være ude af Stand til ved egne Kræfter at bære Byrden.

Udviklingen har ført med sig, at Kommunerne i stort Tal, kun ved en betydelig Anspændelse af de finansielle Resourcer, der staar til deres Raadighed, er i Stand til at løse de dem under den nuværende Ordning paahvilende Opgaver. Heri maa man søge Grunden til, at — som nævnt — mange Sogneraad udtrykker Ønsket om, at Staten i højere Grad end nu overtager Udgifterne ved den sociale Lovgivning.

Til en vis Grad er det Udtryk for samme Tankegang, naar et stort Antal kommunale Raad (særlig Sogneraad) advarer mod en Udvidelse af den sociale Lovgivning af Hensyn til dennes *social*e og *økonomiske Virkninger*.